

Rasspecifik avelsstrategi RAS för Rat Terrier

Innehåll

Inledning	3
SKK/AKs utlåtande 2017 över RAS för rat terrier 2017-2021	3
Rasens historia, bakgrund och utveckling	3
Övergripande avelsmål för rasen	4
Rasens population/avelsstruktur	4
Nulägesbeskrivning.....	4
Mål.....	5
Kortsiktiga och långsiktiga mål	5
Strategier	5
Prioriteringar och strategier för att nå målen	5
Hälsa	5
Nulägesbeskrivning.....	5
Förekomst av reproduktionsproblem	7
Mål.....	7
Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål	7
Strategier	7
Prioriteringar och strategier för att nå målen	7
Mentalitet och bruksegenskaper	7
Nulägesbeskrivning.....	8
Ev. jaktprov, bruksprov, mentaltest, mentalbeskrivningar, enkätsvar	8
Mentalitet och bruksegenskaper i förhållande till rasstandarden.....	8
Mål.....	8
Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål	8
Strategier	8
Prioriteringar och strategier för att nå målen	8
Exteriör.....	8
Nulägesbeskrivning.....	9
Mål.....	9
Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål	9
Strategier	9
Prioriteringar och strategier för att nå målen	9
Summering	10
Prioritering av kortsiktiga och långsiktiga mål	10
Plan för fortsatt arbete i klubben	10

Inledning

Föreliggande dokument utgör version 2 av Rasspecifik avelsstrategi RAS för Rat Terrier. Som underlag för revidering har vi utgått från SKKs avelsdata, diskussioner med klubbens uppfödare samt statistiska och andra uppgifter från USA och Finland. Medlemmarna har haft möjlighet att bidra med synpunkter via klubbens Facebookgrupp samt genom mejlutskick.

SKK/AKs utlåtande 2017 över RAS för rat terrier 2017-2021

Undertecknad har på SKK/AK:s uppdrag granskat Rasklubben för Rat- och American Hairless Terriers avelsstrategi för Rat Terrier.

Rat Terrier är en ny ras i Sverige med endast två registrerade individer, två hanar, som används i avel med American Hairless Terrier. Någon avel på Rat Terrier förekommer ännu inte. RAS-dokumentet är väl genomarbetat och korrekt förankrat. Det innehåller samma strategier som för American Hairless Terrier vilket synes förnuftigt.

/Anna Uthorn

Rasens historia, bakgrund och utveckling

Den första kända dokumentationen i USA om en råttfångande hund handlar om "Hatch" vars kvarlevor återfanns på "Mary Rose", Henrik den VIII:s flaggskepp som förliste 1545 och bärgades 1982. Hatch tros ha befunnit sig på skeppet i syfte att kontrollera råttpopulationen.

De första migranterna från England som förde med sig de tidiga förfäderna använde dessa för "Rat Baiting" vilket gett rasen dess namn. "Rat Baiting" var dock en bisyssla - uppfödningen inriktades i huvudsak mot fart, snabbhet och en känslig nos då den huvudsakliga användningen var jakt på småvilt som ekorrar och harar.

Genom historien har många olika raser blandats in i syfte att förbättra olika jaktegenskaper. Beroende på lokala jaktförhållanden kan man ha haft olika preferenser och använt olika raser i sitt avelsarbete. Många av de hundar som legat till grund för Rat Terriern som ras var utan tvekan små jakthundar av blandras kända som "feists". Rat Terriers uppskattades som lojala jaktkamrater och skadedjursbekämpare på amerikanska gårdar och som resultat av detta var de också en av de mest populära hundtyperna till och med 1940-talet.

Från 1950-talet minskade rasen kraftigt eftersom man då började använda kemiska bekämpningsmedel. Som tur är fanns det rasentusiaster som upprätthöll de många olika blodslinjerna som sedan lett till den moderna Rat Terriern.

De flesta moderna raser bygger på några få individer medan Rat Terriern har en lång historia av utveckling från många individer och regelbunden utavel vilket gett rasens dess egenskaper samt genetisk variation.

Rat Terriern erkändes av UKC den 1 januari 1999 och nådde fullt erkännande i AKC den 1 juni 2013. Det är tillåtet att para Rat Terrier med American Hairless Terrier (AHT) för att bredda avelsbasen för AHT. Valparna registreras som AHT. Under 2014 - 2015 importerades två Rat Terriers just i syfte att bredda den genetiska basen för AHT.

Hösten 2016 beslutade SKK om erkännande av Rat Terrier att gälla fr o m 1 januari 2017 då den också fick utställningsrätt på utställningar arrangerade av SKK. Fr o m 1 juli 2017 fick den också utställningsrätt på Svenska Terrierklubbens utställningar.

Först 2018 importerades några hundar i syfte att påbörja avel med Rat Terrier. En av dessa var planerat dräktig vid ankomsten för att få in så mycket nytt som möjligt. Vi har nu en aktiv uppfödare av rasen och två med planer inom kort.

Övergripande avelsmål för rasen

Avel är ett långsiktigt arbete för att uppnå uppsatta mål som i all rasavel bör vara att nå resultat som så nära som möjligt motsvarar rasstandardens exteriört, mentalt och funktionellt samt upprätthållande av god hälsa.

- Rasen ska kunna sägas hålla god kvalitet avseende exteriör, mentalitet och funktion samt ha en god hälsa.

Rasens population/avelsstruktur

Nulägesbeskrivning

Per den 31 december 2021 fanns totalt 27 Rat Terriers i Sverige varav 10 import. Två svenskfödda kullar om totalt 17 valpar har fötts under perioden. Vi kan konstatera att importerna i viss utsträckning är besläktade och att linjerna även förekommer hos våra AHT.

I Finland har 11 import registrerats 2016 - 2021 och 2 kullar har hittills fötts med totalt 9 valpar.

I Danmark har 9 import registrerats 2016 – 2021 och 5 kullar har fötts med totalt 18 valpar.

”Deckers” har blandats in men även de är en ras som i huvudsak konstruerats med ”feists” som ursprung. I USA finns tyvärr fortfarande en uppfattning hos många

uppfödare att inavel är en pålitlig avelsmetod. Vid import krävs uppmärksamhet på släktskap mellan hundar i stamtavlan.

Nära släktskapsavel bör inte förekomma.

Enligt SKKs grundregler är det inte tillåtet att para far med dotter, mor med son eller helsyskon med varandra.

Inavelsgraden anger hur stor del av avkommans gener som blivit dubblerade genom föräldrarnas släktskap, räknat över ett visst antal generationer. Det är viktigt att inavelsgraden hålls på en låg nivå.

För kommande avel är generella genetiska mål och strategier för att undvika inavel tillämpbara. I små populationer är det lämpligt att lika många tikar som hanar används och antalet kullar per avelsdjur måste begränsas.

Mål

Kortsiktiga och långsiktiga mål

- Den genomsnittliga inavelsökningen bör understiga 2,5% under fem generationer (5-årsperiod) vilket ger en stegring på 0,5% per generation.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Parningskombinationer som ger en inavelsgrad på mer än 6,25% skall undvikas.
- Uppfödare ska vara väl förtrodda med RAS rekommendationer och vid avvikelser ha goda skäl för dessa.
- Varje uppfödare bör tillse att den egna uppfödningen ej genomsnittligt överstiger 2,5%.
- Upprening av avelskombinationer bör undvikas.
- Att inte mer än i undantagsfall, och om särskilda skäl föreligger, initialt låta enskild tik eller hanhund blir förälder till mer än tre kullar.

Hälsa

Nulägesbeskrivning

I de rapporterade hälsoresultaten för de Rat Terrier och deras avkommor (här räknar vi in även AHT vars föräldrar är Rat Terrier) som finns i Sverige och Finland hittar man individer med HD, patellaluxation, hjärtsjukdom, magproblem och några ögon diagnoser samt anlagsbärare av PLL.

OFA (Orthopedic Foundation for Animals) i samarbete med den amerikanska rasklubben lyfter fram primär linsluxation, patellaluxation, höftledsdysplasi, hjärtfel och leg calve perthes som de problem vilka kräver test/undersökning innan avel i USA. Därutöver rekommenderas årlig ögonlysning minst upp till 8 års ålder, hörselkontroll och undersökning av armbågar. Vi vet också att Addison förekommer på vissa linjer.

Under hösten 2016 konstaterades prcd-PRA dels på ett flertal Rat Terriers i USA och på två kullsyskon i Finland. Fler uppfödare har sedan dess börjat DNA-testa sina hundar. DNA-testerna registreras ingenstans utan är varje uppfödares ansvar att informera om vid avel.

PLL (Primär linsluxation) och prcd-PRA är två ögonsjukdomar som nedärvs recessivt och behöver därför en gen från både mamman och pappan för att utveckla sjukdomen. Bärare av både PLL och/eller prcd-PRA är okej att använda i avel med fritestad hund.

I vissa raser har man sett att även anlagsbärare för PLL kan utveckla symptom. Hos Rat Terrier finns inga kända sådana fall. Det finns alltså inga starka skäl att hålla kvar rekommendationen att inte använda anlagsbärare i avel men de ska givetvis i så fall endast användas tillsammans med fritestad/hereditärt fri hund. Dock bör man av försiktighets skull låta ögonlysa anlagsbärare så nära parning som möjligt.

Rat Terrier är en av de raser där den sk piebold-genen förekommer. Till denna gen kopplas risk för att hundarna ska bli döva på ena eller båda öronen. Hundar med vita huvuden och/eller öron anses löpa särskilt stor risk.

Vi har endast ett fåtal och företrädesvis unga hundar i Sverige samt dålig kunskap om hälsoproblem hos hundarna bakom våra import. Vi måste dock luta oss mot de uppgifter och den statistik som finns att tillgå från rasens ursprungsland samt de fåtal uppgifter vi har från de hundar som finns i Sverige och Finland.

Det finns inte tillräckligt underlag för att vi ska få ut statistik från försäkringsbolagen.

Vad gäller navelbräck och bettfel så förekommer de sporadiskt. Vi ser för dagen inget behov av att helt avråda från användning av hundar med lindrigt navelbräck eller lindrigt bettfel i avel förutsatt att parning sker med felfri hund. Med lindrigt avses avvikelser som inte kräver operation eller medför besvär för hunden. Med den snäva avelsbas vi har måste vi vara försiktiga och inte utesluta hundar ur avel på grund av lindriga avvikelser.

Strategierna syftar till att begränsa och förhindra förekomst av sjukdomar/defekter som enligt befintlig information framstår som potentiella problem i rasen.

Mot bakgrund av att de flesta sjukdomarna debuterar under hundens första 2 år är det av värde att avvakta med avel innan dess. Det kan också vara bra att avvakta med att använda såväl tikar som hanar i alltför stor utsträckning innan avkommorna utvärderats. Med det sagt är den rekommenderade lägsta ålder 18 månader på både hane och tik.

Förekomst av reproduktionsproblem

Det finns inga kända reproduktionsproblem i rasen.

Mål

Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål

- Minimera och förhindra förekomst av ärftliga sjukdomar och defekter i rasen.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Informera uppfödare om rasens historia och utveckling med tyngdpunkt på inavel och dess effekter samt vikten av genetisk variation.
- Uppmuntra till öppenhet uppfödare emellan när det gäller sjukdomsfall och defekter för att förbättra möjligheterna till väl underbyggda beslut vid avelsplanering.
- Uppmuntra hundägare att rapportera hälsoproblem till rasklubbens avelskommitté.
- Rekommenderad lägsta ålder för användning i avel är 18 månader för både hanar och tikar.
- I enlighet med SKKs grundregel 2:2 får hundar med allvarlig sjukdom/funktionshinder ej användas i avel.
- Föräldradjurens DNA-status för prcd-PRA samt PLL bör vara kända innan parning. DNA-testning bör följa SKKs regler vilket innebär att hund inte kan räknas som hereditärt fria i mer än tre generationer. Anlagsbärare för PLL bör ögonlysas i så nära anslutning till planerad parning som möjligt.
- Individ som visar kliniska symptom för Patellaluxation får inte användas i avel oavsett grad, ej heller hund som opererats pga patellaluxation.
- Uppfödare ska förvissa sig om att samtliga valpar är hörande innan leverans.

Mentalitet och bruksegenskaper

Rat Terrier skall vara intensivt uppmärksam, tillgiven, full av energi, ändå lättlärd och lydig. Den är ingen slagskämpe och kommer i allmänhet bra överens med andra hundar, men kan vara reserverad mot främlingar. Foglighet är inget fel.

Då temperament i hög grad nedärvs till avkomman bör uppfödare försäkra sig om att avelsdjuren har ett för rasen önskvärt temperament. Det är inte tillåtet att använda hundar som visar överdriven rädlereaktion eller aggressivt beteende i oprovocerade eller för djuret vardagliga situationer.

För att öka kunskapen om rasens mentala status generellt samt säkerställa att avelsdjuren har den önskvärda statusen är BPH (Beteende och Personlighetsbeskrivning Hund) ett användbart instrument.

Nulägesbeskrivning

Ev. jaktprov, bruksprov, mentaltest, mentalbeskrivningar, enkätsvar

Inga prov, beskrivningar eller enkäter är utförda. Endast två Rat Terrier har genomfört BPH och ger därför ingen information vi kan använda här.

Mentalitet och bruksegenskaper i förhållande till rasstandard

Generellt sett är rasens mentala status, så vitt det är känt, god.

Mål

Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål

- Fortsätta att dokumentera rasens mentala status genom att fler hundar genomför BPH och nya enkäter skickas ut med viss regelbundenhet.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- I avel ska endast hundar som har ett gott och för rasen typiskt temperament användas.
- Uppmuntra blivande uppfödare och ägare att genomföra BPH-beskrivningar.

Exteriör

Rat Terriern finns i två storleksvarianter - miniatyr som mäter 25,5 - 33 cm i mankhöjd och standard som mäter 33 - 46 cm. Båda varianter tävlar i samma klass på utställningar. Rat Terrier skall endast vara något längre än den är hög. I USA föredrar man hundar som närmar sig ett kvadratisk intryck.

Rat Terriern är två- eller trefärgad och förekommer i olika färger varav en alltid ska vara vit. Intensiva, mörka färgnyanser med tydligt markerade och klart avgränsade fläckar föredras. Den ska ha ett alert uttryck och har vanligen upprättstående öron men vikta accepteras. I USA kuperas traditionellt svansen men medfödd bobtail förekommer vilket medför att svanslängden kan variera. Bobtail anses inte eftersträvänsvärt. Idag är det fler och fler uppfödare i USA som föredrar den naturligt långa och okuperade svansen som också är accepterad enligt standarden.

Rat Terriern ska vara en robust och kompakt hund som ska ge intryck av elegans och spänst samt utstråla fart, styrka och balans. Rasen skall vara välbalanserad med harmoniska linjer och flata men hårda muskler under stram hud. Den får inte vara lätt eller ha fin benstomme, inte heller vara dvärghundsaktig och den får aldrig vara klumpig eller grov.

Nulägesbeskrivning

Historiskt har exteriören fått stå tillbaka till förmån för jaktegenskaper vilka kan ha varierat i olika delar av USA beroende på vilken typ av jakt som varit förhärskande vilket gör att rasen som helhet i viss mån saknar enhetlig typ. AKCs standard skiljer sig i en del avseenden från UKCs standard som i princip är densamma som för AHT.

De hundar som hittills importerats till Sverige är av blandad kvalitet. Det är avgörande för rasens framtid i landet att de hundar som importeras håller god kvalitet enligt AKCs standard.

Mål

Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål

- Att etablera en enhetlig och standardenlig population avseende såväl storlek, typ och helhet som exteriöra detaljer.
- De hundar som importeras ska hålla god kvalitet enligt AKC standard.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Storlek, typ och helhet ska prioriteras framför exteriöra detaljer, dock utan att bortse från dessa.
- I avel bör endast hund som väl motsvarar rasens standard, som är välbalanserad och i god kondition användas.
- Uppmuntra ägare att ställa ut sina hundar.
- Uppfödare bör ställa ut sina hundar för att utvärdera kullar och blivande avelsdjur.

Summering

Prioritering av kortsiktiga och långsiktiga mål

Vi har idag en betydligt större insikt i rasens historia jämfört med föregående version av RAS. Vi har också fått större kännedom och erfarenhet av förekommande problem med hälsan samt bättre insikt i Rat Terrierns mentalitet.

Rat Terrier är historiskt sett en ung ras. Genetiskt och hälsomässigt tycks rasen i stort sett ha ett gott utgångsläge.

Genetisk variation och exteriör är de viktigaste målen. Både vid import av hundar med god kvalitet som tillför nya gener och vid avel måste uppfödarna ha genetisk variation i åtanke.

Plan för fortsatt arbete i klubben

Klubben kommer att genomföra enkäter avseende hälsa och mentalitet samt gå igenom utställningskritiker och på så sätt få underlag för kommande revideringar av de rasspecifika avelsstrategierna.

- Genomföra regelbundna enkäter som kan vara riktade till alla medlemmar alternativt enbart till uppfödare.
- Följa utveckling och hälsostatus inom rasen internationellt.